

VERONMAKSAJAIN KESKUSLIITTO RY
Kalevankatu 4
00100 HELSINKI

LAUSUNTO

12.2.2026

Valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ LAEIKSI VEROTUSMENETTELYSTÄ ANNETUN LAIN JA ERÄIDEN MUIDEN LAKIEN MUUTTAMISESTA (HE 176/2025 vp)

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi verotusmenettelystä annettua lakia ja eräitä muita lakeja. Lakeihin ehdotetaan lisättäväksi säännökset, joiden perusteella verotukseen, tulorekisteriin ja positiiviseen luottotietorekisteriin liittyviä määräaikoja voitaisiin pidentää valtioneuvoston asetuksella. Säännöstä voitaisiin soveltaa tilanteissa, joissa määräaikojen noudattaminen on vakavasta häiriötilanteesta (mm. sähkönjakelun, tieto- tai maksuliikenteen taikka tietojärjestelmien toimintahäiriöt) estynyt tai merkittävästä vaikeutunut.

Häiriötilanteessa tehtävien määräaikojen pidennysten tulisi olla tilapäisiä ja pidentäminen voisi koskea vain niitä määräaikoja, joiden pidentäminen on kysymyksessä olevassa häiriötilanteessa välttämätöntä.

Esitys liittyy hallitusohjelman kirjaukseen kaikilla hallinnonaloilla toteutettavasta häiriö- ja kriisitilanteiden kokonaistarkastelun toteuttamisesta ja tätä koskevasta lainsäädännön päivivitystyöstä. Verotuksen ja erilaisten ilmoitusten määräajoista on nykyisin säädetty useissa eri laeissa, joista vain osaan liittyy mahdollisuus pidentää määräaikoja Verohallinnon päätöksellä taikka valtiovarainministeriö asetuksella. Läheskään kaikkia verotuksen määräaikoja ei ole mahdollista pidentää ilman lakimuutosta. Verohallinnolla tai millään muullakaan taholla ei ole tällä hetkellä mahdollisuutta yleisesti pidentää määräaikoja, vaan määräaikojen pidentäminen ja esimerkiksi määräaikojen laiminlyönnistä aiheutuvien seuraamusmaksujen määräämättä jättäminen tehdään nykyisin aina tapauskohtaisesti. Lakimuutoksen tarkoituksena on mahdollistaa viranomaisten nopea reagointi häiriötilanteessa ilman kiireessä valmisteltua ja hitaasti etenevää lainsäädäntöprosessia.

Veronmaksajain Keskusliitto pitää kriisitilanteisiin varautumista tärkeänä ja puoltaa myös ehdotettua verotukseen liittyvän lainsäädännön kriisivalmiuden lisäämistä. Lakimuutos ei lisäisi Verohallinnon toimivaltuuksia vaan ainoastaan mahdollista verotukseen liittyvien määräaikojen pidentämisen pahimpien häiriötilanteiden yli.

Veronmaksajain Keskusliitto arvioi esityksen perustelujen mukaisesti, että vaikutukset verovelvollisille ja muille tiedonanto- tai ilmoitusvelvollisille olisivat pääosin myönteisiä. Valtuutussäännösten perusteella määräaikoja esimerkiksi ilmoittamisen, maksamisen tai verotuksen oikaisuvaatimuksen osalta voitaisiin ainoastaan pidentää, ei lyhentää. Annettava asetus ei myöskään estäisi verovelvollisia tai muita ilmoitus- tai tiedonantovelvollisia toimimasta laissa säädettyssä määräajassa, jos se esimerkiksi vakavan häiriötilan päättymisen vuoksi olisikin mahdollista.

Tärkeää on, että asetusta ei annettaisi, jos Verohallinto voisi ehkäistä tai poistaa häiriötilanteen vaikutukset riittävällä tavalla esimerkiksi jättämällä myöhästymisseuraamukset määräämättä. Määräaikojen pidentäminen koskisi myös ainoastaan tilanteita, joissa häiriötilanne koskee suurta joukkoa verovelvollisia eikä se mahdollistaisi tapauskohtaista, verovelvollisten tasapuolisen ja johdonmukaisen kohtelun vaarantavaa harkintaa jonkin pienen verovelvollisjoukon osalta.

Veronmaksajain Keskusliitto pitää esitettyä lakimuutosta perusteltuna ja katsoo, että valtioneuvostolle annettava asetuksenantovaltuus on tarkoituksenmukainen tapa varautua vakaviin häiriötilanteisiin ja se mahdollistaa joutuisan reagoinnin poikkeustilanteisiin ilman aikaa vievää lainsäädännön muutosprosessia.

Kati Hannikainen
lakiasiainjohtaja